

ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΤΟΥ ΕΚΔΟΤΗ

Τάκης Βαρβιτσιώτης, «Ο χειμώνας περίλαμπρος»

Ο χειμώνας περίλαμπρος
Απλώνεται εδώ χάμου
Σαν ένα σώμα που ξεχειλίζει από άστρα
Σα μια λάμπα που φωτίζει
Ολοσκότεινους δρόμους όπου γυαλίζουν
Αποτυπώματα παγωμένα
Όλα κρυστάλλινα λαμπροκοπούν
Όλα περίτρομα φτερουγίζουν
Κι απομένει πάνω στους ώμους μας
Ένας μανδύας από χιόνι
Κι απομένει πάνω στα χείλη μας
Μια λάμψη φιλντισένια

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. Γιατί στα παιδιά μπορεί να μην αρέσει το κρέας.
2. Μαθαίνοντας να μπουσουλάμε.
3. Αναπτυξιακή Διαταραχή του Συντονισμού των Κινήσεων. Μία αυτόνομη δυσλειτουργία ή μία πολύπλοκη διαταραχή;
4. Ενισχύοντας τη μνήμη στα παιδιά.
5. Τι είναι φωνολογική ενημερότητα και πως μπορεί να επηρεάσει την ανάγνωση.

ΧΕΙΜΩΝΑΣ

“ΚΙΒΩΤΟΣ
ΕΞΕΛΙΞΗΣ”
ΚΕΝΤΡΟ ΕΙΔΙΚΩΝ
ΘΕΡΑΠΕΙΩΝ

ΜΗ ΦΟΒΑΣΑΙ ΤΟ ΣΚΟΤΑΔΙ

Ένα Παραμύθι για τα παιδιά που φοβούνται το σκοτάδι. Ελάτε να τα βοηθήσουμε με την βοήθεια του φεγγαριού. Απευθύνεται σε παιδιά προσχολικής και πρώτης σχολικής ηλικίας που τα φοβίζει το σκοτάδι. Το Παραμύθι θα τα βοηθήσει με έξυπνο και διασκεδαστικό τρόπο να ξεπεράσουν τις φοβίες τους.

Για να το αποκτήσετε ΠΑΤΗΣΤΕ ΕΔΩ: www.kivotosexelixis.gr

Γιατί στα παιδιά μπορεί να μην αρέσει το κρέας.

**γράφει ο Τάσος
Μώκας**

Το τελευταία χρόνια συναντάμε όλο και περισσότερα παιδιά να μην τρώνε σκληρές τροφές, που μετουσιώνονται κυρίως στο κρέας που έχει ίνες, όπως το μοσχάρι. Γιατί όμως μπορεί να συμβαίνει αυτό; Μια σειρά από παράγοντες μπορεί να επηρεάσουν αυτό.

Ας δούμε ποιοι είναι αυτοί:

- Υποτονικότητα
- Προωρότητα και αναπτυξιακές δυσκολίες
- Αλλεργίες, διογκωμένες αμυγδαλές και υγρό στα αυτιά
- Μυολειτουργικές δυσκολίες
- Αισθητηριακές δυσκολίες
- Λανθασμένα οικογενειακά πρότυπα διατροφής

Η εκπαίδευση της σίτισης περνά από μια σειρά σταδίων. Καταρχήν ένα παιδί για

να βγάλουμε το συμπέρασμα ότι δεν τρώει με ευχαρίστηση το σκληρό κρέας, πρέπει να του έχουμε δώσει την δυνατότητα να αλληλεπιδράσει γευστικά, αλλά και σε ποσότητα με το κρέας. Πολλά παιδιά αρνούνται αφού έχουν δοκιμάσει το κρέας, να ξαναφάνε το ίδιο φαγητό γιατί η προηγούμενη εμπειρία τους δεν ήταν ευχάριστη, καθώς μπορεί ο άνθρωπος που τους το έδωσε για πρώτη φορά να το έκανε σε πιο μεγάλη ποσότητα. Ένας άλλος παράγοντας που μπορεί να επηρεάσει αυτό, είναι οι συχνές αλλεργίες, τα μπουκώματα και γενικώς τα ΩΡΛ θέματα υγείας, που επηρεάζουν την στάση του σώματος και κυρίως την αναπνοή.

Ένα παιδί που μπορεί να έχει δυσκολίες στην αναπνοή, ζορίζεται στην διαχείριση της τροφής στο στόμα του, καθώς το εύρος της

αναπνοής του δεν το βοηθά να το διαχειριστεί και επιλέγει να βγάλει το φαγητό παρά να ξεμείνει από αναπνοή (φανταστείτε τον εαυτό σας όταν είστε μπουκωμένοι). Έτσι αυτά τα παιδιά υιοθετούν ένα λανθασμένο τρόπο σίτισης. Επιπλέον όταν ένα παιδί είναι μόνιμα μπουκωμένο, οι γευστικοί του κάλυκες, δηλαδή η γεύση του υπολειπουργεί και έτσι δεν μπορούν να απολαύσουν και τον διαφορετικό τρόπο μαγειρέματος. Φυσικά θα έχετε αναρωτηθεί γιατί ενώ έτρωγε το κρέας πολτοποιημένο τώρα που δεν πολτοποιείται γιατί δεν το κάνει; Η μεγάλη διαφορά σε αυτό είναι ότι τα φαγητά που πολτοποιούνται, τόσο στην γεύση, όσο κυρίως στην υφή είναι ακριβώς τα ίδια με καμία διαφορά. Αυτό όμως που πρέπει να έχουμε στο μυαλό μας, είναι ότι το παιδί πρέπει να περάσει από όλα τα στάδια εισαγωγής της σκληρής τροφής, που γίνεται κατά τον 6^ο μήνα και σιγά σιγά αργότερα

ποσότητες σε κρέας. Το κρέας πέρα από τις θρεπτικές του ιδιότητες για την ανάπτυξη ενός παιδιού, βοηθά πολύ στην άρθρωση της ομιλίας, την προσοχή, την ηρεμία του. Κλείνοντας θα ήθελα να τονίσω ότι δίνουμε την δυνατότητα στα παιδιά να αποκτήσουν εμπειρίες γευστικές καθώς επηρεάζει την γενικότερη ανάπτυξη του.

**“ΚΙΒΩΤΟΣ
ΕΞΕΛΙΞΗΣ”
ΚΕΝΤΡΟ
ΕΙΔΙΚΩΝ
ΘΕΡΑΠΕΙΩΝ**

**ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΕΣ
ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ**

**Η ανάπτυξη των
επικοινωνιακών
δεξιοτήτων
του παιδιού**

Κιβωτός Εξέλιξης
Κέντρο Ειδικών Θέματων

Επιμέλεια: Τάσος Μώκας, Λογοθεραπευτής
Πάροδος Ολύμπου 9, 461 00 Ηγουμενίτσα, Τηλ.: 26650 21186
www.kivotosexelixis.gr / Έκδοση: Κιβωτός Εξέλιξης

ΔΩΡΕΑΝ EBOOK

"Η ανάπτυξη των επικοινωνιακών δεξιοτήτων του παιδιού "

Για να λάβετε το eBook πατήστε το παρακάτω κουμπί και
σημειώστε το email σας

**DOWNLOAD
EBOOK**

Μαθαίνοντας να μπουσουλάμε

γράφει ο Βασίλης Γούσης

Η κινητικότητα είναι μια από τις πιο συναρπαστικές πτυχές της κινητικής εξέλιξης στα μωρά. Τα μωρά παίρνουν την πρώτη τους γεύση του να φτάνουν από ένα σημείο Α σε ένα άλλο, όταν ξεκινούν να ρολάρουν, ενώ σε πραγματικά γρήγορο χρονικό διάστημα αρχίζουν να κάθονται, να έρπουν (μπουσουλάνε), να στέκονται και τελικά να περπατάνε.

Μόλις τα μικρά γίνουν άνετα και ανθεκτικά στο να κάθονται, θα είναι έτοιμα να πάρουν την τετραποδική θέση. Μπορεί να παρατηρήσετε το μωρό σας να ταλαντεύεται μπρος- πίσω ή να προσπαθεί να αλλάξει θέση από αυτή της καθιστής. Σταδιακά, θα μάθει να σηκώνει το ένα χέρι καθώς είναι στα τέσσερα, και να διατηρεί την ισορροπία του καθώς φτάνει ένα παιχνίδι. Μπορεί να αρχίσει να σέρνεται «σαν στρατιώτης» – τραβώντας τον εαυτό του στο πάτωμα με τα χέρια του. Και τελικά, όταν θα υπάρξει αρκετά μεγάλο κίνητρο και ο συντονισμός θα του επιτρέψει να καταλάβει πώς να μετατοπίσει το βάρος του και να ξεκινήσει να έρπει.

Αυτή η δεξιότητα είναι ένα σημαντικό ορόσημο για το μωρό, και γενικά κυριαρχείται μεταξύ των ηλικιών 6-9 μηνών.

Το μπουσουλήμα είναι το θεμέλιο για μερικά από τα πιο σημαντικά κομμάτια της ανάπτυξης ενός παιδιού όπως :

- Αμφίπλευρος συντονισμός (χρησιμοποιώντας και τις δύο πλευρές του σώματος για να εκτελέσει μια δραστηριότητα),
- Ενδυνάμωση κορμού, αυχένα, ισχίων
- Ενδυνάμωση άνω άκρων
- Κινητικός σχεδιασμός
- Ισορροπία
- Θα ευοδωθεί η συνεργασία μάτι-χέρι
- Απαρτώνονται τα αρχέγονα αντανάκλαστικά
- Προάγει την οπτική αντίληψη και τις οπτικοκινητικές δεξιότητες

Είναι η ικανότητα που θα προετοιμάσει πιο γρήγορα και με πιο λειτουργικό τρόπο το σώμα του παιδιού για πιο περίπλοκα και μεγαλύτερα πράγματα όπως το να σταθεί, να περπατήσει, να τρέξει ή να αναρριχηθεί.

Ενθαρρύνοντας το μπουσουλήμα

1. «Προπόνηση προ-ερπίσματος». Για τα μωρά που μόλις μαθαίνουν να έρπονται, καθίστε στο πάτωμα με τα πόδια απλωμένα τοποθετώντας ένα παιχνίδι ανάμεσα στα πόδια σας. Τοποθετήστε το μωρό με την κοιλιά του στα πόδια σας και να κοιτά το παιχνίδι. Μετακινήστε απαλά τα πόδια σας, κουνώντας το παιδί από τη μία πλευρά στην άλλη ή αναπηδώντας τα δύο πόδια μαζί. Τα χέρια και τα πόδια του μωρού θα κτυπηθούν στις πλευρές των ποδιών σας, οπότε θα αρχίσουν να παίρνουν μια αίσθηση παιχνιδιού σε μια τετραποδική θέση.
2. Υποστήριξη του μπουσουλήματος. Δοκιμάστε να τοποθετήσετε μια πετσέτα ή μια κουβέρτα κάτω από την κοιλιά του μωρού και χρησιμοποιήστε το ως ένα μικρό βοήθημα για να στηρίξει το βάρος του στην τετραποδική πάλι, δίνοντάς του μια αίσθηση του τι είναι να είναι στα χέρια και τα γόνατά του χωρίς να χρειάζεται να πάρει όλο το βάρος του .

(Συνέχεια στην επόμενη σελίδα)

Μαθαίνοντας να μπουσουλάμε

γράφει ο Βασίλης Γούσης

(Συνέχεια)

Μόλις το μωρό αρχίσει και επίσημα να μπουσουλάει, υπάρχουν πολλές διασκεδαστικές δραστηριότητες που μπορείτε να δοκιμάσετε:

▪**Το παιχνίδι της σήραγγας.** Το παιχνίδι με μια σήραγγα είναι πάντα διασκεδαστικό – τοποθετήστε μαξιλάρια μέσα για να τα σέρνει, τοποθετήστε τα παιχνίδια μέσα για να ανακτήσει, βάλτε να οδηγήσει αυτοκίνητα / φορτηγά μέσα, ρίξτε μια μπάλα μέσα.

Το μπουσούλημα προς τα πάνω ή κάτω σε μια παιδική ράμπα ή ένα επικλινές επίπεδο βοηθά στην ενδυνάμωση και την εισροή αισθητηριακών ερεθισμάτων.

▪**Πορεία μετ'εμποδίων.** Δημιουργήστε τη δική σας πορεία με εμπόδια χρησιμοποιώντας μαξιλάρια για το μωρό σας να σέρνεται πάνω.

▪**Κυνηγώντας το παιχνίδι.** Βάλτε το να κυνηγά μια μικρή μπάλα ή κάντε σαπουνόφουσκες προκειμένου να ξεκινήσουν να τις σπάνε.

▪**«Αγώνας».** Ξεκινήστε μετρώντας ανάποδα και στη συνέχεια μπουσουλίστε, με το παιδί να προσπαθεί να σας ακολουθήσει.

▪**Μπουσουλίστε πάνω σε διαφορετικές υφές.** Ενθαρρύνετε το παιδί να μπουσουλίσει πάνω σε χαρτί περιτυλίγματος με φουσαλίδες ή σε άλλες υφές που είναι κολλημένες στο πάτωμα – μπορείτε ακόμη και να φτιάξετε τα δικά σας τετράγωνα από διάφορα χαρτιά, υλικά και υφάσματα.

Τοποθετήστε ένα σακουλάκι στην πλάτη του μωρού και δείτε αν μπορεί να το ισορροπήσει εκεί καθώς έρπει.

Μην φοβάστε να αφήσετε το μικρό σας να μπουσουλίσει σε εξωτερικό χώρο. Αφήστε το να μπουσουλίσει σε χορτάρι και να ανακαλύψει τις δυνατότητές του γιατί ένας νέος κόσμος είναι μπροστά του!

Αναπτυξιακή Διαταραχή του Συντονισμού των Κινήσεων. Μία αυτόνομη δυσλειτουργία ή μία πολύπλοκη διαταραχή;

Γράφει ο **Αλεξάνδρου Στράτος**.
Κέντρο Προσέγγιση

Τα παιδιά με την «Αναπτυξιακή Διαταραχή του Συντονισμού των Κινήσεων» (ΑΔΣΚ), αντιμετωπίζουν πολυάριθμες λειτουργικές δυσκολίες που σχετίζονται με τις κινητικές δεξιότητες, όπως δυσκολίες με το ντύσιμο, να δέσουν τα κορδόνια τους, να χρησιμοποιήσουν σκεύη ή εργαλεία, να κάνουν ποδήλατο, να παίξουν με τη μπάλα, να παίξουν στην Παιδική Χαρά, στο γράψιμο, στη γυμναστική και τη γενικότερη σωματική εκπαίδευση, τις δεξιότητες παιχνιδιού, την εμπλοκή σε δραστηριότητες ελεύθερου παιχνιδιού και αναψυχής. Παρότι κάποτε πίστευαν ότι τα παιδιά με την ΑΔΣΚ, κάποια στιγμή θα ξεπεράσουν αυτές τις κινητικές δυσλειτουργίες, η έρευνα δυστυχώς απέδειξε ότι αυτές οι δυσκολίες παραμένουν τόσο στην εφηβεία όσο και στην ενήλικη ζωή.

Τα παιδιά με ΑΔΣΚ τείνουν να αποφεύγουν τις κοινωνικές και φυσικές δραστηριότητες και βρίσκονται σε υψηλότερο κίνδυνο να εμφανίσουν παχυσαρκία και στεφανιαίες αγγειακές δυσλειτουργίες. Επιπρόσθετα με τις σωματικές δυσκολίες, τα παιδιά με ΑΔΣΚ δυστυχώς αντιμετωπίζουν επίσης μια σειρά από δευτερεύοντα ψυχοκοινωνικά προβλήματα, συμπεριλαμβανομένης της δυσκολίας με την κοινωνικοποίηση με τους συνομηλίκους, της ανάπτυξης σταθερών σχέσεων, της χαμηλής αυτοεκτίμησης και εικόνας εαυτού, του άγχους, της κατάθλιψης, και των διαταραχών διαχείρισης συναισθήματος και συμπεριφορών.

Οι λειτουργικές δυσκολίες που βιώνουν τα παιδιά με ΑΔΣΚ πηγάζουν από προβλήματα κυρίως στους εξής 3 τομείς

(Geuze 2007):

- (1). Κακός έλεγχος της στάσης του σώματος (μέτρια υποτονία ή υπερτονία, κακός περιφερικός έλεγχος, κακή στατική και δυναμική ισορροπία)
- (2). Δυσκολία στην εκμάθηση κίνησης (εκμάθηση νέων δεξιοτήτων, σχεδιασμός και προγραμματισμός κίνησης, προσαρμοστικές στην αλλαγή, αυτοματισμοί)
- (3). Ανεπαρκής αισθητικοκινητικός συντονισμός (αμφίπλευρος συντονισμός, αλληλουχία της κίνησης, χρήση ανατροφοδότησης, χρονισμός και συγχρονισμός, πρόβλεψη, στρατηγικός σχεδιασμός)

Τα παιδιά με ΑΔΣΚ αντιμετωπίζουν επίσης δυσκολίες στην επεξεργασία της οπτικής αντίληψης του χώρου και στην αναγνώριση των εκφράσεων του προσώπου (Zwicker 2009).

Αν και τα χαρακτηριστικά που περιγράφηκαν ανωτέρω παρέχουν μία αρχικά επαρκή κατεύθυνση όσον αφορά τις νευρολογικές ιδιαιτερότητες της ΑΔΣΚ, η διερεύνηση περιπλέκεται και από τα ετερογενή χαρακτηριστικά των παιδιών που εξετάζονται. Πολύ συχνά κατά την Εργοθεραπευτική αξιολόγηση, τα παιδιά –εκτός των ανωτέρω δυσκολιών που προαναφέρθηκαν-, αντιμετωπίζουν δυσκολίες με τις αδρές κινητικές δεξιότητες, τις λεπτές κινητικές δεξιότητες, ή και τις δύο αλλά και στη συγκέντρωση, στη μαθησιακή επίδοση, στην καταληπτότητα της ομιλίας, στη διαχείριση του άγχους, στην παρόρμηση, στην εναντιωματικότητα. Έτσι λοιπόν, ενώ ΑΔΣΚ αναγνωρίζεται ως αυτόνομη διάγνωση στα Παιδοψυχιατρικά Εγχειρίδια («Αναπτυξιακή Διαταραχή του Συντονισμού των

Κινήσεων» DCD [DSM-V], «Ειδικές Αναπτυξιακές Διαταραχές της Κινητικής Λειτουργίας» [ICD-10]), η διαταραχή αυτή συχνά συνυπάρχει με διαταραχές λόγου-ομιλίας και μαθησιακές δυσκολίες. Επίσης, ένα πολύ μεγάλο ποσοστό των παιδιών με ΑΔΣΚ πληρούν τα διαγνωστικά κριτήρια της ΔΕΠ-Υ (Διαταραχή Ελλειμματικής Προσοχής-Υπερκινητικότητας). Η έρευνα δείχνει ότι οι υπο-τύποι ΑΔΣΚ και ΔΕΠ-Υ μπορεί να είναι γενετικά συνδεδεμένοι, κάτι που επίσης παρέχει σημαντική υποστήριξη στην ανάπτυξη της ιδέας μιας κοινής αιτιολογίας των ΑΔΣΚ με άλλες αναπτυξιακές διαταραχές.

Αν και τα θέματα αυτά δημιουργούν σημαντικές προκλήσεις στην ερμηνεία των αποτελεσμάτων των μελετών για τα παιδιά με ΑΔΣΚ, εξακολουθεί να είναι σημαντικό να αρχίσουμε να εξετάζουμε τους νευρωνικούς συσχετισμούς που μπορεί να σχετίζονται με την ΑΔΣΚ (ήδη γνωρίζουμε για τις δυσκολίες στην παρεγκεφαλίδα, τα φλοιώδη κέντρα κίνησης, το μετωπιαίο λοβό και τα βασικά γάγγλια) και τις υπόλοιπες συν-νοσηρές συνθήκες που προαναφέρθηκαν. Ήδη πάντως, παγκοσμίως, ο προσανατολισμός της θεραπευτικής παρέμβασης στα παιδιά με ΑΔΣΚ, αποσκοπεί στην αντιμετώπιση των πολυφασματικών δυσκολιών των παιδιών αυτών από Διεπιστημονική Ομάδα (συντονισμός, αισθητικοκινητική ολοκλήρωση, μαθησιακή ενίσχυση, ενίσχυση γνωστικών δεξιοτήτων, διαχείριση συναισθήματος, καλλιέργεια επικοινωνίας και κοινωνικοποίησης, συγκέντρωση και οργάνωση).

Πηγή: <http://www.proseggisi.gr>

Ενισχύοντας τη μνήμη στα παιδιά

Βελτιώνοντας τις δυσκολίες προσοχής και τις μαθησιακές δυσκολίες στα παιδιά
Η εργαζόμενη μνήμη αποτελεί τον ισχυρότερο δείκτη της σχολικής επιτυχίας σε σύγκριση με τον δείκτη νοημοσύνης. Ωστόσο, τα παιδιά με δυσκολίες στην εργαζόμενη μνήμη, συχνά παρεξηγούνται.

Η ικανότητα της εργαζόμενης μνήμης: πόσο μεγάλη είναι η έκταση του «νοητικού χώρου εργασίας» του παιδιού σας;

Μπορείτε να κάνετε νοερά την πρόσθεση 23+69;

Όταν σας δίνουν οδηγίες, μπορείτε να φτάσετε στον προορισμό σας χωρίς να κρατήσετε σημειώσεις;

Η εργαζόμενη μνήμη, δηλαδή η μνήμη με την οποία συγκρατούμε τις πληροφορίες για να φέρουμε σε πέρας μία δραστηριότητα, χρησιμοποιείται σε ανάλογες δραστηριότητες. Αυτός ο νοητικός χώρος εργασίας αποτελεί το μέρος, στο οποίο διαχειριζόμαστε τις πληροφορίες, εκτελούμε νοερούς υπολογισμούς, ή κάνουμε νέες σκέψεις. Όπως ακριβώς οι υπολογιστές έχουν διαφορετικές δυνατότητες στη μνήμη τους, έτσι και η εργαζόμενη μνήμη διαφέρει από άτομο σε άτομο. Αυτό μπορεί να γίνει ιδιαίτερα αντιληπτό στον τρόπο, με τον οποίο προσπαθούμε να δώσουμε οδηγίες σε διαφορετικά παιδιά.

« Σε παρακαλώ, δώσε μου το κόκκινο μολύβι, και μετά πάρε την μπλε γόμα και βάλε την στο πράσινο κουτί»

Για ορισμένα παιδιά η δραστηριότητα αυτή είναι εύκολη, σε αντίθεση με άλλα, που ενώ καταβάλουν προσπάθεια, ξεχνούν τις οδηγίες κατά τη διαδικασία εκτέλεσης της δραστηριότητας. Αυτό έχει επιπτώσεις και στην τάξη. Τα παιδιά με ελλιπή ικανότητα εργαζόμενης μνήμης δείχνουν ότι έχουν ελλειμματική προσοχή. Μερικά από τα συχνά λάθη που κάνουν, είναι η επανάληψη ή η παράλειψη λέξεων, γραμμάτων, αριθμών, ακόμα και παράλειψη ολόκληρων βημάτων.

Επειδή αποσυντονίζονται, συχνά εγκαταλείπουν τις δραστηριότητες τους, γεγονός το οποίο δε συμβαίνει επειδή δεν συνεργάζονται ή τεμπελιάζουν. Επιπλέον, το πρόβλημα αυτό μπορεί να κάνει την εμφάνισή του σε διαφορετικούς τομείς. Η αριθμητική αποτελεί έναν από αυτούς τους τομείς, αφού όλοι προσπαθούμε να κάνουμε πράξεις νοερά. Ακόμα, η χαμηλή εργαζόμενη μνήμη ενδέχεται να επηρεάσει και τη γλώσσα. Για παράδειγμα, ένα παιδί με χαμηλή ικανότητα εργαζόμενης μνήμης ενδέχεται να αντιμετωπίσει δυσκολίες στη δημιουργία γραπτών προτάσεων. Μέχρι να τελειώσει τον συλλαβισμό των πρώτων λέξεων, θα έχει ξεχάσει αυτό που αρχικά ήθελε να πει. Αντίστοιχα, εμφανίζει δυσκολίες και στην κατανόηση κειμένου: ενώ κάνει μεγάλη προσπάθεια στην αποκωδικοποίηση των λέξεων, συχνά του διαφεύγει η γενική ιδέα του κειμένου.

Σχετίζεται με την ΔΕΠΥ;

Όχι, ακριβώς. Τα παιδιά με ΔΕΠΥ συνήθως έχουν πολύ χαμηλή εργαζόμενη μνήμη, είναι παρορμητικά και υπερκινητικά. Ωστόσο, είναι πιθανό τα παιδιά να εμφανίζουν φτωχές δεξιότητες στην εργαζόμενη μνήμη, χωρίς να υπάρχουν αυτά τα επιπλέον χαρακτηριστικά.

Δυσλεξία;

Σύμφωνα με τους Susan Gathercole και Tracy Alloway, περίπου το 70% των παιδιών με μαθησιακές δυσκολίες εμφανίζουν ελλείψεις στη δεξιότητα της εργαζόμενης μνήμης που εστιάζονται στην ανάγνωση (Gathercole and Alloway 2007).

Και τι συμβαίνει με την ηλικία του παιδιού; Δεν είναι φυσιολογικό να έχουν τα παιδιά σχετικά «φτωχές» δεξιότητες εργαζόμενης μνήμης;

Ναι. Ο μέσος τετράχρονος έχει περίπου το 1/2 ή το 1/3 της ικανότητας που έχει ένας ενήλικας στην εργαζόμενη μνήμη (Gathercole και Alloway 2007). Για την ανίχνευση τυχούσας δυσκολίας στο παιδί σας, χρειάζεται να γίνει σύγκριση με άλλα παιδιά της ηλικίας του.

Είναι η ελλιπής εργαζόμενη μνήμη, ένδειξη χαμηλότερου δείκτη νοημοσύνης;

Όχι απαραίτητα. Η λειτουργική/εργαζόμενη μνήμη αποτελεί ένα βασικό συστατικό στοιχείο της νοημοσύνης, καθώς επηρεάζει τον τρόπο, με τον οποίο μαθαίνουν τα παιδιά. Επιπροσθέτως, επηρεάζει την επίδοση στα τεστ αξιολόγησης, συμπεριλαμβανομένων των τεστ επίδοσης και των τεστ νοημοσύνης.

Ωστόσο, δεν μπορούμε να εξισώσουμε την εργαζόμενη μνήμη με τη νοημοσύνη.

Ορισμένα παιδιά έχουν καλές επιδόσεις στα τεστ IQ, αλλά ενδέχεται οι επιδόσεις τους στα τεστ εργαζόμενης μνήμης να είναι μέτριες (Alloway και Alloway 2010).

(Συνέχεια στην επόμενη σελίδα)

Ενισχύοντας τη μνήμη στα παιδιά

(Συνέχεια)

Πώς, όμως, είναι αυτό δυνατό; Τα τεστ νοημοσύνης, όπως η κλίμακα νοημοσύνης Wechsler για παιδιά (WISC) έχουν διακριτές δοκιμασίες, μερικές από τις οποίες στοχεύουν στη εργαζόμενη μνήμη και άλλες όχι.

Επίσης, είναι πιθανό να υπάρχουν διαφορετικά είδη εργαζόμενης μνήμης. Ορισμένα παιδιά μπορεί να παρουσιάζουν ελλιπή ακουστική εργαζόμενη μνήμη σε τέτοιο βαθμό που να αντιμετωπίζουν σοβαρές δυσκολίες με τις προφορικές, λεκτικές οδηγίες. Από την άλλη μεριά, ορισμένα παιδιά ενδεχομένως εμφανίζουν δυσκολία στην οπτικο-χωρική εργαζόμενη μνήμη, γεγονός που καθιστά δύσκολη την ενασχόλησή τους με την αριθμητική. Επομένως, οι δυσκολίες στην εργαζόμενη μνήμη, δεν θα πρέπει να ταυτίζονται με τη νοημοσύνη του παιδιού.

Μπορούμε να ενισχύσουμε την εργαζόμενη μνήμη με εκπαιδευτικά προγράμματα σε υπολογιστές;

Στην έρευνα των Holmes κ.ά (2009), μία ομάδα παιδιών ηλικίας 8-11 ετών με χαμηλή επίδοση στην Αυτοματοποιημένη Δοκιμασία Εκτίμησης της Εργαζόμενης Μνήμης (ADEEM, Automated Working Memory Assessment, AWMA), δηλαδή μία κλίμακα εκτίμησης των ελλειμμάτων στην εργαζόμενη μνήμη, εγγράφηκε σε ένα εκπαιδευτικό πρόγραμμα Cogmed (Holmes κ.ά. 2009). Για περίπου 35 λεπτά την ημέρα, τα παιδιά έπαιζαν ηλεκτρονικά παιχνίδια στον υπολογιστή, τα οποία σχετίζονταν με τις δεξιότητες της εργαζόμενης μνήμης. Οι δραστηριότητες στα παιχνίδια περιελάμβαναν:

- Την ακρόαση μιας σειράς γραμμάτων και την επανάληψή τους
- Την παρακολούθηση μιας σειράς από λαμπτήρες, οι οποίοι άναβαν και κατόπιν την ανάκληση της σειράς, με την οποία

άναψαν, πατώντας τις σωστές τοποθεσίες με το ποντίκι του υπολογιστή.

▪ Την ακρόαση και παρακολούθηση μιας σειράς αριθμών, την ώρα που λέγονται και ενώ εμφανίζονται στιγμιαία σε ένα πληκτρολόγιο. Μετά από κάθε σειρά, ο μαθητής έπρεπε να αναπαράγει την αλληλουχία στην αντίθετη, όμως, σειρά πατώντας τα σωστά ψηφία στο πληκτρολόγιο.

▪ Την παρακολούθηση μιας ομάδας «αστεροειδών», τα οποία κινούνταν κατά μήκος της οθόνης και φώτιζαν διαδοχικά. Ο μαθητής έπρεπε να θυμηθεί τους αστεροειδείς που άναψαν αλλά και τη σειρά, με την οποία φώτισαν.

▪ Την παρακολούθηση λαμπτήρων, οι οποίοι άναβαν, ένας κάθε φορά σε ένα πλέγμα λαμπτήρων, και κατόπιν τους ζητούνταν να παρακολουθήσουν το πλέγμα να αντιστρέφεται κατά 90 μοίρες. Μπορεί ο μαθητής να ανακαλέσει τη σωστή σειρά, ακόμα και αν οι λαμπτήρες είναι σε διαφορετικές θέσεις;

Για τα παιδιά στις ομάδες ελέγχου, το επίπεδο δυσκολίας των δραστηριοτήτων αυτών παρέμενε εύκολο σε όλη τη διάρκεια της μελέτης. Ωστόσο, για τα παιδιά στην ομάδα θεραπείας, το πρόγραμμα προσαρμοζόταν, δηλαδή τους δινόταν σταδιακά όλο και πιο δύσκολες δραστηριότητες, παράλληλα με τη βελτίωση της επίδοσής τους.

Ποια ήταν τα αποτελέσματα του εκπαιδευτικού προγράμματος;

Μετά από περίπου έξι εβδομάδες, οι ερευνητές επανεξέτασαν τις δεξιότητες της εργαζόμενης μνήμης των μαθητών και τα αποτελέσματα ήταν αξιοσημείωτα. Ενώ και οι δύο ομάδες βελτιώθηκαν, τα παιδιά στο προσαρμοσμένο πρόγραμμα είχαν καλύτερη επίδοση. Ο μέσος όρος των καλύτερων επιδόσεων ήταν 3 με 4 φορές υψηλότερος από εκείνες των παιδιών στην ομάδα ελέγχου.

Στην πραγματικότητα, το προσαρμοσμένο πρόγραμμα ήταν τόσο επιτυχημένο που τα περισσότερα παιδιά δεν παρουσίαζαν ελλείψεις στην εργαζόμενη μνήμη σύμφωνα με την χρονολογική ηλικία τους. Τα αποτελέσματα αυτά, αν και συναρπαστικά, κρύβουν ωστόσο ένα μειονέκτημα: οι επακόλουθες έρευνες δεν αποδεικνύουν, εάν η βελτιωμένη επίδοση σε αυτές τις δραστηριότητες σημαίνουν σημαντικές βελτιώσεις στην πραγματικότητα. Όπως συμπεραίνουν οι Shiphead κ.ά. (2012) μετά την ανάλυση της δημοσιευμένης έρευνας, « η μόνη αδιαμφισβήτητη δήλωση που μπορεί να γίνει είναι ότι το Cogmed θα ενισχύσει την επίδοση σε δραστηριότητες που μοιάζουν με το εκπαιδευτικό αυτό πρόγραμμα».

(Συνέχεια στην επόμενη σελίδα)

Ενισχύοντας τη μνήμη στα παιδιά

(Συνέχεια)

Αυτό σαφώς μας κάνει να στοχαστούμε, εάν η καλύτερη προσέγγιση είναι να στοχεύσουμε σε συγκεκριμένες δραστηριότητες-κλειδιά που κάνουν τα παιδιά στο σχολείο, όπως οι αριθμητικές πράξεις, και να τα διδάξουμε τρόπους, με τους οποίους θα έχουν καλύτερη επίδοση στις δραστηριότητες αυτές.

Εργαζόμενη μνήμη και σχολική τάξη: είναι πιο σημαντική από το δείκτη νοημοσύνης;

Σε πρόσφατη διαχρονική μελέτη, οι Tracy και Ross Alloway μέτρησαν το δείκτη νοημοσύνης και την εργαζόμενη μνήμη πεντάχρονων παιδιών. Στη συνέχεια, έξι χρόνια μετά, αξιολόγησαν ξανά τα παιδιά, εκτιμώντας όχι μόνο το δείκτη νοημοσύνης και την εργαζόμενη μνήμη, αλλά επίσης την σχολική επίδοση κάθε παιδιού στην ανάγνωση, τον συλλαβισμό και την αριθμητική.

Τα αποτελέσματα ήταν απογοητευτικά. Οι πρώιμες δεξιότητες της εργαζόμενης μνήμης ήταν καλύτερος δείκτης από ότι τα σκορ στα τεστ νοημοσύνης (Alloway & Alloway 2010), και από την άλλη μεριά η εργαζόμενη μνήμη δεν συσχετιζόταν με το κοινωνικο-οικονομικό επίπεδο ή το επίπεδο της εκπαίδευσης που είχαν λάβει οι γονείς.

Ποιός/ά χρειάζεται βοήθεια;

Πολλά παιδιά χρειάζονται βοήθεια. Οι έρευνες δείχνουν ότι περίπου το 10-15% των παιδιών σχολικής ηλικίας αντιμετωπίζουν προβλήματα με την εργαζόμενη μνήμη τους, αλλά συχνά αυτά αναγνωρίζονται ως ελλείμματα στην προσοχή ή τη νοημοσύνη (Holmes κ.ά. 2009).

Ενδείξεις χαμηλής ικανότητας της εργαζόμενης μνήμης

Οι Susan Gathercole και Tracy Alloway περιγράφοντας το προφίλ ενός παιδιού με χαμηλή ικανότητα εργαζόμενης μνήμης επισημαίνουν ότι τυπικά ένα τέτοιο παιδί:

- Έχει φυσιολογικές κοινωνικές σχέσεις με τους συνομήλικους του
- Είναι ντροπαλό κατά τη διάρκεια ομαδικών

δραστηριοτήτων στην τάξη και μερικές φορές δεν απαντά σε ευθείες ερωτήσεις

- Δεν μπορεί να ακολουθήσει οδηγίες
- Αποσυντονίζεται κατά την εκτέλεση σύνθετων δραστηριοτήτων και τελικά τις αφήνει ανολοκληρώτες
- Παραλείπει ή επαναλαμβάνει βήματα στις δραστηριότητες
- Εμφανίζει ελλιπή ανάκληση μνήμης
- Φαίνεται ότι η προσοχή του διασπάται εύκολα, εμφανίζει δυσκολίες συγκέντρωσης και αποδιοργανωμένο
- Εμφανίζει δυσκολίες στην ολοκλήρωση δραστηριοτήτων που απαιτούν τόσο ανάκληση όσο και επεξεργασία

Οι Gathercole και Alloway προτείνουν στρατηγικές διδασκαλίας παιδιών με προβλήματα στην εργαζόμενη μνήμη. Για παράδειγμα, συμβουλεύουν τους δασκάλους να δίνουν σύντομες οδηγίες και μικρές δραστηριότητες στα παιδιά. Ακόμα, προτείνουν να υπενθυμίζουν στα παιδιά τα επόμενα βήματα για να ολοκληρώσουν τις δραστηριότητες.

Τα παιδιά θα πρέπει να ενθαρρύνονται να κάνουν ερωτήσεις όταν αποσυντονίζονται και να επωφελούνται από την επανάληψη ορισμένων πληροφοριών-κλειδιά. Επιπλέον, θα πρέπει να επωφελούνται από την εξάσκηση στη χρήση βοηθημάτων μνήμης, όπως το να κρατάνε σημειώσεις. Τι μπορούμε, όμως, να κάνουμε ακόμα περισσότερο; Η αμφιλεγόμενη έρευνα του Cogmed προτείνει την εξάσκηση των παιδιών σε πολύ συγκεκριμένες δραστηριότητες. Πιθανώς, οι ερευνητές και οι παιδαγωγοί να μπορούν να αναπτύξουν προγράμματα που στοχεύουν σε τέτοιες δραστηριότητες και που είναι χρήσιμες για τα παιδιά σε μία σχολική τάξη. Στο μεταξύ, η αξιολόγηση των παιδιών με προβλήματα στην εργαζόμενη μνήμη αποτελεί μία χρήσιμη πρακτική. Εάν το παιδί σας δείχνει ότι διασπάται η προσοχή του, δεν είναι απαραίτητο ότι θα επωφεληθεί από την εξάσκηση σε βοηθήματα μνήμης, αλλά απαιτείται να πραγματοποιηθεί μια αξιολόγηση σε όλους τους τομείς δεξιοτήτων, μεταξύ των οποίων, είναι και η εργαζόμενη μνήμη.

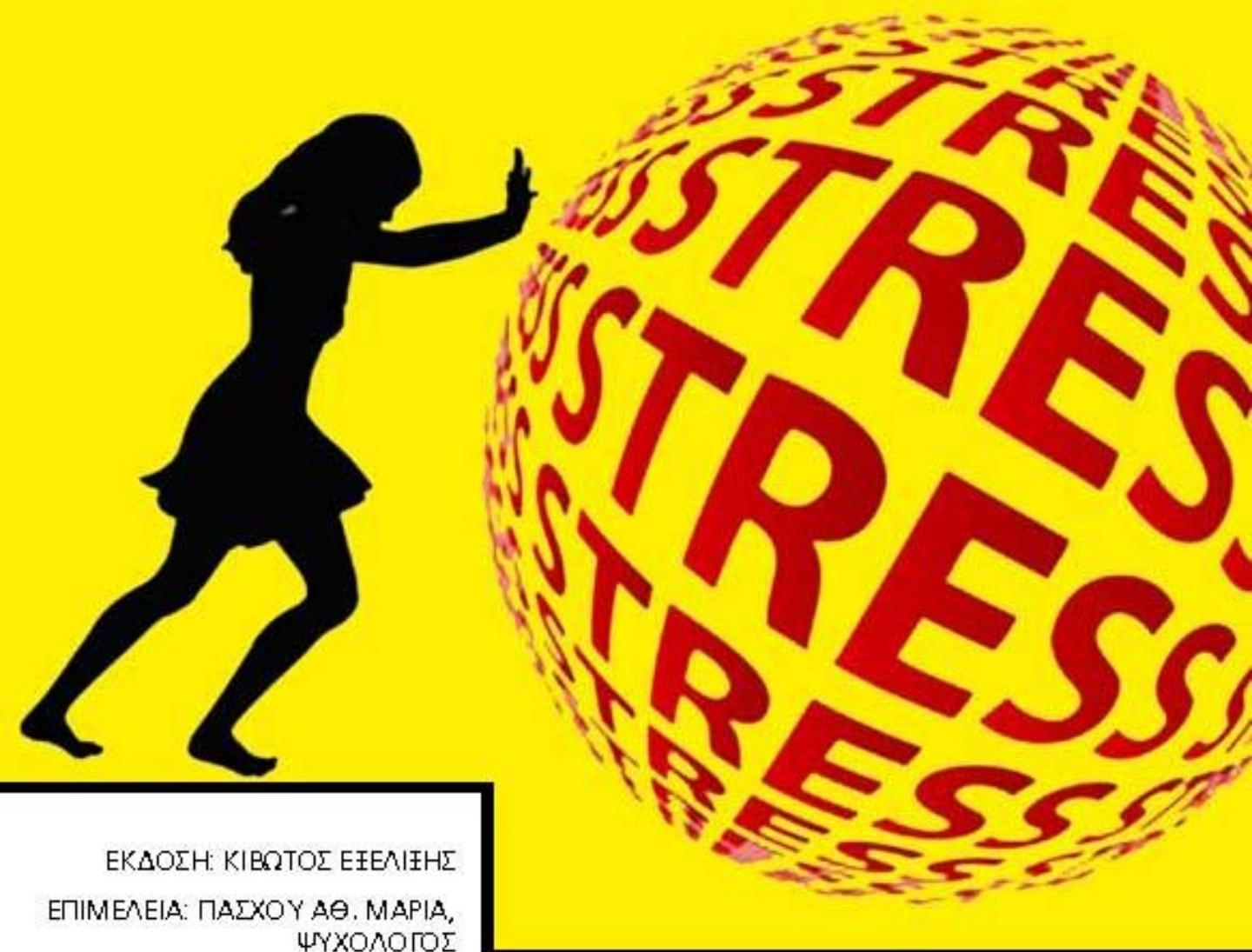
Πηγή: upbility.gr

ΓΙΑ ΝΑ ΤΟ ΚΑΤΕΒΑΣΕΤΕ ΔΩΡΕΑΝ
ΕΠΙΣΚΕΦΘΕΙΤΕ ΤΗ ΣΕΛΙΔΑ
kivotosexelixis.gr

ΔΩΡΕΑΝ ΕBOOK

ΚΑΤΕΒΑΣΤΕ ΤΟ
ΔΩΡΕΑΝ ΕΔΩ!

ΕΚΔΟΣΗ: ΚΙΒΩΤΟΣ ΕΞΕΛΙΞΗΣ
ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: ΠΑΣΧΟΥ ΑΘ. ΜΑΡΙΑ,
ΨΥΧΟΛΟΓΟΣ

Άγχος

ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΟΔΗΓΙΕΣ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ

Τι είναι φωνολογική ενημερότητα και πως μπορεί να επηρεάσει την ανάγνωση.

Γράφει ο Τάσος Μώκας

Η Φωνολογική ενημερότητα /επίγνωση / συνειδητότητα (phonological awareness) είναι η ικανότητα των παιδιών να αναγνωρίζουν και να χειρίζονται τα φωνολογικά συστατικά των γλωσσικών μονάδων (Gombert 1992). Με απλά λόγια, είναι η ικανότητα των παιδιών να αντιλαμβάνονται ότι οι προτάσεις αποτελούνται από λέξεις, οι λέξεις από συλλαβές και οι συλλαβές από φωνήματα (Chard & Dickson 1999). Στα περισσότερα παιδιά η φωνολογική ενημερότητα κάνει την εμφάνισή της στα τρία έτη και αναπτύσσεται ιδιαίτερα γρήγορα μεταξύ του τέταρτου και πέμπτου έτους. Η πρώτη δεξιότητα που αναπτύσσουν τα παιδιά, όσον αφορά τη φωνολογική ενημερότητα, είναι η διάκριση και η προφορά ομοιοκατάληκτων λέξεων (τέσσερα έτη). Αυτή η δεξιότητα αναπτύσσεται ασυνείδητα μέσα από την καθημερινή επαφή των παιδιών με απλά τραγουδάκια, ποιήματα και διάφορα στιχουργήματα. Αυτό τους δίνει την δυνατότητα να μπορούν να χειριστούν καλύτερα και τους φυσικούς ήχους, αλλά και τις

ακουστικές διακρίσεις, τον επιτονισμό και την προσωδία. Στοιχεία που είναι απαραίτητα αργότερα για την ανάγνωση. Πολλές μελέτες έχουν δείξει ότι η φωνολογική ενημερότητα σχετίζεται κατά τρόπο ουσιαστικό με την κατάκτηση της ανάγνωσης και της γραφής, ενώ οι ελλείψεις στη γλωσσική αυτή δεξιότητα μπορεί να σηματοδοτήσουν την ύπαρξη μελλοντικών μαθησιακών δυσκολιών. Αντίθετα, ένα παιδί προσχολικής ηλικίας που παρουσιάζει ανεπτυγμένη την δεξιότητα της φωνολογικής ενημερότητας, παρουσιάζει και ανεπτυγμένη ικανότητα στην γραφή και την ανάγνωση. Ιδιαίτερα σε μια γλώσσα με αλφαβητικό σύστημα γραφής (αντιστοίχιση ήχου με γράμμα), όπως η ελληνική, η ικανότητα φωνολογικής επεξεργασίας του λόγου αποτελεί μια πάρα πολύ σημαντική δεξιότητα. Κι αυτό γιατί για να μπορούν τα παιδιά να γράψουν ή να διαβάσουν μια λέξη σε ένα σύστημα αλφαβητικής γραφής, πρέπει να μπορούν να διακρίνουν τα φωνήματα που απαρτίζουν τη λέξη αυτή και ταυτόχρονα να τα αντιστοιχίσουν με τα ανάλογα γράφηματα. Τέλος, η δεξιότητα της φωνολογικής επίγνωσης είναι σημαντική για

εμπλουτισμό του λεξιλογίου. Και γιατί είναι σημαντικό; Γιατί αν ένα παιδί, π.χ. στην λέξη πόδι δεν μπορεί να ξεχωρίσει το (π) από το (ρ) σαν ήχους, θα κατανοεί τις λέξεις με μια έννοια σημασιολογική και θα θεωρεί ότι θα είναι ακριβώς η ίδια λέξη, με την ίδια σημασία.

10€

ΜΗ ΦΟΒΑΣΑΙ ΤΟ ΣΚΟΤΑΔΙ

Ένα Παραμύθι για τα παιδιά που φοβούνται το σκοτάδι. Ελάτε να τα βοηθήσουμε με την βοήθεια του φεγγαριού.

Απευθύνεται σε παιδιά προσχολικής και πρώτης σχολικής ηλικίας που τα φοβίζει το σκοτάδι.

Το Παραμύθι θα τα βοηθήσει με έξυπνο και διασκεδαστικό τρόπο να ξεπεράσουν τις φοβίες τους.

Για την Παραγγελία
σας πατήστε εδώ

Υπάρχει ακόμα ένας πολύ σημαντικός λόγος που απαγορεύεται να χτυπάμε τα παιδιά!

Γράφει η Μαρία Κωνσταντοπούλου

Πριν λίγους μήνες με χαρά μας, διαβάσαμε την είδηση ότι πολλές ευρωπαϊκές χώρες αποφάσισαν να απαγορεύσουν με νόμο τη σωματική τιμωρία που γονείς και δάσκαλοι χρησιμοποιούν ως μέσο νουθεσίας των παιδιών. Ωστόσο, παρά τις δράσεις ανά τον κόσμο που πολεμούν για τη μη άσκηση σωματικής βίας σε ανηλίκους και τις συνεχείς έρευνες που αποδεικνύουν ότι το ξύλο βλάπτει ψυχικά τα παιδιά, πολλοί συνεχίζουν να πιστεύουν ότι «μια-δυο ξυλιές στον ποπό δεν έκαναν ποτέ κακό σε κανέναν». Προς υπεράσπιση της δικής μας θέσης, μια καινούρια έρευνα αποκαλύπτει πως **το ξύλο μπορεί να βλάψει ακόμα και τις ερωτικές σχέσεις που θα δημιουργήσουν τα παιδιά στο μέλλον**, ανακυκλώνοντας τον φαύλο κύκλο της βίας.

Κι αυτό, γιατί είναι πιθανό να εκφράσουν κι εκείνα κάποια μορφή βίας στις σχέσεις που θα συνάψουν με τους μελλοντικούς τους συντρόφους. «Το ξύλο που δέχεται ένα παιδί συνδέεται με τη βία που θα αναπτύξει στις σχέσεις με τους μελλοντικούς του συντρόφους τόσο στην εφηβεία όσο και στην ενήλικη ζωή του», αναφέρει ο επικεφαλής της έρευνας dr. Jeff Temple. Για του λόγου το αληθές, στη μακροχρόνια αυτή έρευνα συμμετείχαν 700 άτομα από το Λύκειο μέχρι την εφηβεία και τις αρχές της δεκαετίας των είκοσι. Το 19% εξ αυτών παραδέχτηκε πως άσκησε κάποια μορφή βίας στις ερωτικές του σχέσεις, με την συντριπτική πλειοψηφία εξ αυτών (69%) να δηλώνει πως υπέστη σωματική βία στα παιδικά του χρόνια.

«Ενώ δεν μπορούμε να είμαστε σίγουροι ότι το ξύλο μπορεί να προκαλέσει μελλοντική βία, το λογικό είναι πως **αν ένα παιδί μάθει ότι η σωματική βία είναι ο τρόπος να λύνει τις διαφορές του, μπορεί να υιοθετήσει αυτή τη λογική και στις ερωτικές σχέσεις που θα αναπτύξει με τους μελλοντικούς του συντρόφους**», συνεχίζει ο Jeff Temple.

Στο χέρι μας είναι να δείξουμε στα παιδιά μας ότι η βία δεν είναι ο τρόπος να λύνεις τα προβλήματα που προκύπτουν ούτε να επικρατήσεις για να επιβάλεις την άποψή σου. Ας αφήσουμε τις παρωχημένες απόψεις ότι το ξύλο κάνει καλό στα παιδιά εκεί που όντως ανήκουν: στο παρελθόν!

Πηγή: www.mama365.gr

ΚΙΒΩΤΟΣ ΕΞΕΛΙΞΗΣ ΚΕΝΤΡΟ ΕΙΔΙΚΩΝ ΘΕΡΑΠΕΙΩΝ

Πάροδος Ολύμπου 9

Ηγουμενίτσα

Τ. 26650 21186

Γεωργίου Παπανδρέου 18

Ιωάννινα

Τ. 26513 10319

Ε. kivotosexelixis@yahoo.gr

W. <http://kivotosexelixis.gr>

Φ. [Κιβωτός Εξέλιξης Κέντρο Ειδικών Θεραπειών](#)

**ΘΕΛΕΤΕ ΝΑ ΛΑΜΑΒΑΝΕΤΕ ΤΗΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΜΑΣ
ΣΤΟ EMAIL ΣΑΣ;**

**ΕΠΙΣΚΕΦΘΕΙΤΕ ΤΗΝ ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑ ΜΑΣ ΚΑΙ ΚΑΝΤΕ
ΤΗΝ ΕΓΓΡΑΦΗ ΣΑΣ ΣΤΟ NEWSLETTER ΜΑΣ**

<http://kivotosexelixis.gr>